

Innst. S. nr. 173

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 18 (2005-2006)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATO-parlamentarikerfor- samlingen for 2005

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

Stortingets delegasjon for valgperioden 2001-2005 bestod av:

Medlemmer	Varamedlemmer
Jan Tore Sanner (H), leder	Ranveig Frøiland (A)
Jon Lilletun (KrF), nestleder	Gunnar Halvorsen (A)
Thorbjørn Jagland (A)	Per Roar Bredvold (FrP)
Per Ove Width (FrP)	Trond Helleland (H)
Kjetil Bjørklund (SV)	Åslaug Haga (Sp)

Komitévervene var fordelt som følger:

Komité	Medlemmer	Medlemmer
Faste komité	Jan Tore Sanner	Jon Lilletun
Politisk komité	Jan Tore Sanner	Thorbjørn Jagland
Forsvars- og sikkerhetskomiteen	Per Ove Width	Gunnar Halvorsen
Vitenskaps- og teknologikomiteen	Kjetil Bjørklund	Per Roar Bredvold
Komité for sivile sikkerhetsdimensjoner	Jon Lilletun	Åslaug Haga
Komité for økonomi og sikkerhet	Trond Helleland	Ranveig Frøiland

Etter stortingsvalget ble ny delegasjon valgt av Stortinget 10. november 2005 for valgperioden 2005-2009:

Medlemmer	Varamedlemmer
Per Ove Width (FrP), leder	Eirin Faldet (A)
Marit Nybakk (A), nestleder	Sverre Myrli (A)
Tore Nordtun (A)	Jan Arild Ellingsen (FrP)
Jan Petersen (H)	Lars Peder Brekk (Sp)
Heikki Holmås (SV)	Hans Olav Syversen (KrF)

Komitevervene er fordelt som følger:

Komité	Medlemmer	Medlemmer
Faste komité	Per Ove Width	Marit Nybakk
Politisk komité	Marit Nybakk	Jan Petersen
Forsvars- og sikkerhetskomiteen	Per Ove Width	Sverre Myrli
Vitenskaps- og teknologikomiteen	Heikki Holmås	Jan Arild Ellingsen
Komité for sivile sikkerhetsdimensjoner	Hans Olav Syversen	Eirin Faldet
Komité for økonomi og sikkerhet	Tore Nordtun	Lars Peder Brekk

NATOs parlamentariske forsamling (NATO PA) er en internasjonal organisasjon for parlamentarikere fra NATOs 26 medlemsland. I tillegg deltar 13 assosierte land og observatører fra ytterligere land og internasjonale organisasjoner. Forsamlingen ble opprettet i 1955 og har sekretariat i Brussel. Forsamlingen ledes av en president som velges for to år. Det har utviklet seg en praksis med rotasjon mellom en nordamerikaner, en europeisk konservativ og en europeisk socialist.

Forsamlingens formål er å arbeide for å fremme NATOs målsettinger, og den engasjerer seg på de fleste områder som dekkes av Atlanterhavspakten. Som ledd i arbeidet vedtar forsamlingen anbefalinger rettet til NATO-rådet og medlemslandenes regjeringer og nasjonalforsamlinger. NATOs generalsekretær taler ofte under forsamlingens høstsesjoner og gir skriftlig svar på forsamlingens resolusjoner.

Sekretariatsfunksjonen for den norske delegasjonen til NATOs parlamentariske forsamling ivaretas av Stortingets internasjonale sekretariat. Utenriksdepartementet innbetaler årlig kontingent til forsamlingen etter anmodning fra Stortinget.

Både faste medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon deltar på forsamlingens arrangementer gjennom hele året, vår- og høstsesjonene samt komiteer og seminarer. I 2005 var NATO PA også involvert i valgobservasjon (det palestinske området). Denne virksomheten gir mulighet til å styrke Stortingets kontakt og dialog om forsvarspolitiske spørsmål med kolleger på begge sider av Atlanteren, samt med partnere og assosierte land i Øst-Europa.

På grunn av stortingsvalget 2005 byttet den norske NATO PA-delegasjonen medlemmer foran andre sesjon, i november 2005.

Arbeidet i 2005

Fra et norsk ståsted var økt fokus på nordområdespørsmål viktig. Disse temaene berører mange av forsamlingens og komiteenes arbeidsfelt. Atomopprydding i Russland og klimaendringer i Arktis var sentrale temaer i denne sammenheng. Når det gjaldt atomopprydding, inntok Russland en defensiv holdning og pekte på at kritikk knyttet til dette emnet og eksport av masseødeleggelsesvåpen også kunne rettes mot andre land (USA). Med hensyn til Arktis ble et sterkt faglig innspill lagt frem av AMAP-sekretariatet v/Lars Otto Reiersen. Han redegjorde for konsekvenser av oppvarming av Arktis som følge av økt CO₂-utslipp til atmosfæren som endrede sjøveier, mulighet for utvinning av petroleumsressurser, høyere bølger og

følgende kysterosjon, sammenbrudd i veisystemer, endringer i flora og fauna samt temperaturendringer bl.a. for Norge pga. mulige endringer i Golfstrømmen. Det er imidlertid motstand mot å sette temaet på dagsorden i lys av uenighet om Kyoto-avtalen. Daværende norske delegasjonsleder Jan Tore Sanner bidro med en artikkel til en jubileumbok for NATO-parlamentarikerforsamlingen. Artikkelen hans omhandler nordområdespørsmål. Norge fikk i rapporten om "Prague Capabilities Commitment" positiv omtale for sin ledelse av arbeidsgruppen om sjøtransport (Sea Lift), med fremgang i dialogen med private rederier om benyttelse av ro-ro-skip til frakt av militært materiell.

NATO-operasjonene i Irak og Afghanistan var sentrale temaer, og i den forbindelse de nasjonale, selv pålagte begrensninger som blir tydeligere i krisesituasjoner. Her trenger man større åpenhet og samstemmighet. Det transatlantiske forhold og EUs sikkerhetspolitiske ambisjoner var andre debatter i 2005.

Situasjonen i Kosovo og kommende forhandlinger om fremtidig status ble behandlet i flere komiteer. Hviterussiske opposisjonelle deltok og advarte mot isolasjon. Blant andre geografiske fokusområder var situasjonen i Abkhasia i Georgia og russisk tilbaketrekning derfra.

Amerikanerne deltok sterkere i NATO PAs arbeid i 2005 enn tidligere. I etterkant av høstsesjonen i København reiste en større gruppe amerikanske senatorer til Norge på besøk.

Nåværende NATO PA-president, franske Lellouche, ønsker å konsentrere forsamlingens aktiviteter til færre saker. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for reform av forsamlingen. Målsettingen er å styrke NATO PAs politiske relevans og rolle.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Jon Lilletun, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelsen, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, viser til at NATOs parlamentariske forsamling ble opprettet for å sikre alliansens demokratiske forankring i medlems-

landene. Dette behovet er fortsatt til stede, noe NATO PA er seg bevisst. Komiteen ser det i denne sammenheng som gledelig at den transatlantiske politiske dialogen er blitt styrket i løpet av 2005, både i NATO og i NATO PA. Komiteen anser at medlemmer av den norske delegasjonen bør fortsette å påta seg verv i NATO PA.

Komiteen er tilfreds med den betydelige oppmerksomheten om nordområdene som NATO PA har hatt i løpet av de siste par årene, spesielt innenfor vitenskaps- og teknologikomiteen. Delegasjonen bør forsøke å ta opp situasjonen i nordområdene også i andre fagkomiteer, der det faller naturlig. Komiteen viser til forsamlingens vårsesjon i 2009, som skal holdes i Norge og som vil være en god anledning til å øke kunnskapen om Norge og norske behov innen alliansen.

Komiteen viser til en intern diskusjon i NATO PA om det store omfanget av saker og samarbeidsforhold utenfor alliansens geografiske område. Komiteen mener at NATO PA vil være tjent med en enda klarere prioritering og fokusering i sitt arbeid.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 18 (2005-2006) - årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATO-parlamentarikerforsamlingen for 2005 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 24. mai 2006

Olav Akselsen
leder

Finn Martin Vallersnes
ordfører

